

Dvě trojice meditačních manter

Rudolf Steiner

Haag, 25. března 1913

Posledně jsme viděli, co je v našem vědomí nahoře a dole, jak zdola vystupují poslové modravě-fialové barvy, angeloí, proti tomu shora jakoby ponoření do ohně archangeloí, a že se jakoby spojují v jednu sféru, do níž teď člověk může pohlížet.

Dnes bych chtěl před vaši duši uvést jinou meditaci, která je tak významná, že jen jí samotnou si duchovně vysoce usilující lidé uvolnili cestu do vyšších světů. Musí nám být jasné, že celé naše pozemské myšlení je vlastně zcela nesprávné. Z výrazů: já jsem, já myslím, já cítím, já chci je v podstatě správný jen jeden, a to výraz: já jsem. Všechny ostatní jsou ze dvou třetin nebo tří čtvrtin nesprávné.

Nejednou jsme na to již poukazovali: Kdybychom se byli vyvíjeli jen podle intencí dobrých bohů, neznali bychom bezvědomý spánek. Kdyby na nás byli pracovali jen dobří duchové, neměli bychom sice ve spánku tak docela ono obrazné vědomí, jaké jsme měli na starém Měsíci, nicméně bychom měli živou imaginaci zvedajícího se a opadávajícího působení světového ducha, který na nás působí. Do našeho pozemského vývoje však vstoupil Lucifer. A aby si člověk ze spánku nepřinášel strašlivé poznání „myslí ve mně Lucifer“, odňali mu dobří bohové během spánku vědomí. A tak dnešní člověk říká „já myslím“. Jak nesprávné to je, může poznat každý esoterik, který učiní zkušenost, že ve chvíli, kdy začne jeho meditace, se k němu ze všech stran slétají myšlenky [na události] z často velmi vzdálené minulosti, aniž by se jim dokázal ubránit. Teprve později, na základě dlouhého cvičení, dospěje k tomu, že se stane pánem svých myšlenek a zároveň začne cítit pravdivost mantry: *Ono mě myslí*. Dnešní člověk, který myslí zcela materialisticky, je toho velmi vzdálen. Také v bdělém denním vědomí ho zaměstnávají téměř vždy nechtěně myšlenky, představy, které pocházejí zvenčí a jsou luciferské povahy.

Co to vlastně je materialismus? Důvody pro materialismus nejsou ony takzvané důvody, které se obvykle udávají, ale je to strach, strach z prázdna, které člověk nalézá před vstupem do duchovních světů. V hlubině duše nevědomě dřímá tento strach a pudí člověka k tomu, aby na věci pohlížel jen zevně, materiálně. - Vžijeme-li se do velkého vesmírného myšlení, jehož je člověk sám jen myšlenkou, pocítujeme-li s hluboce uctivým ostychem ducha kolem nás, pak se budeme učit stále více pocítovat májá [tj. klamnost] luciferského myšlení, lež onoho „já myslím“. Ba budeme mít víc a víc pocit, že toto „já myslím“ je jakoby vysáváno, jakoby spalováno, bude-li se nám stále lépe dařit vcítovat se, zcela se oddávat duchovně-božskému [světu]: *Ono mé myslí*. Vždy bychom se však k němu měli blížit s pocitem nejhlubší zbožnosti.

Vezměme si druhou větu: Já cítím. Kdyby člověk měl během spánku vědomí, musel by si při probuzení říci: Cítí ve mně Lucifer-Ahriman. Jako nás v bezpočtu obletujících nechtěných myšlenek, zvedají se v nás i city, o nichž nevíme, odkud jsou. Pomyslete jen na všechny ty pudy a žádosti, které chtějí být uspokojeny. Dobří bohové však vědomí člověka při spánku utlumili, a tak se domnívá, že může právem říci: *Já cítím*. - S citem největší vděčnosti vůči vznešeným bytostem bychom se měli oddávat druhé mantře: *Ono mě tká*.

Nejinak než jako s našimi myšlenkami a city je tomu s našimi volnými impulzy. Po pravdě bychom museli říkat: Ne já chci, nýbrž chce ve mně Ahriman. Většinu volných impulzů totiž ovládá Ahriman. - Esoterik se však má s citem nejhlubší úcty vžívat do skutečnosti, že na něm působí a pracují vyšší bytosti. To je vyjádřeno ve třetí mantře: *Ono mě působí*.

Tyto tři mantry: *Ono mě myslí* - *Ono mě tká* - *Ono mě působí* mají velkou okultní hodnotu. Lze je meditovat jednotlivě nebo i navzájem spojené. Dali je sami Mistři moudrosti a souznění citů a do jejich samohláskového uspořádání také vložili něco zcela určitého.

Es denkt mich (*Ono mě myslí*): dvě e, jedno z; e je vždy znamením posvátného ostychu a obdivu, s nimiž se blížíme k božstvu. Naproti tomu *i* znamená oddávat se, cítit se v božstvu.

V průpovědi *Es webt mich* (*Ono mě tká*) máme opět dvě e a jedno *i*, tedy totéž uspořádání samohlásek; avšak z *d* ve slově *denkt* se stalo *w* ve slově *webt*. Tento rozdíl musíme cítit. Zatímco v *d* spočívá postavení [něčeho někam - *Hinstellen*], postavení se na svůj vlastní základ [*Auf-sich-selbst-Stellen*], je ve *w* naznačeno vlnění, zvedání a opadání božského působení, do něhož se máme cele vžít.

U třetí mantry *Es wirkt mich* (*Ono mě působí*) máme jedno e a dvě *i*; e zase znamená zbožný ostych a obdiv, zdvojené *i* naproti tomu vroucí pojmoutí, cítit sebe v božstvu, být s ním jedno.

Nikdy bychom však tyto tři mantry neměli meditovat, aniž bychom při tom v sobě vyvolali určité posvátné city: při *Ono mě myslí* city zbožnosti, při *Ono mě tká* city vděčnosti a při *Ono mě působí* city hluboké úcty.

Podívejme se nyní na samohláskové uspořádání naší rosikrucí-ánské průpovědi. I ona vzešla před pradávnými dobami z nejhlubších mystérií.

Dvě pravidla, přísně dodržovaná esejci: po západu slunce nechovat žádné světské myšlenky a před východem slunce prosit o to, aby se objevilo, lze obtížné uvést do souladu s moderním přírodovědeckým myšlením. Na jejich místo však může nastoupit něco jiného. Pomysleme na první článek naší rosikrucíánské průpovědi: *Ex Deo nascimur*. Při probuzení přicházíme z duchovních světů, abychom opět vstoupili do chrámu fyzického těla, který nám v průběhu saturnské, sluneční a měsíční doby tak umně vytvořili dobří bohové. Máme při tom cítit úžas a obdiv, posvátný ostych, vyjádřené oběma e - *ex Deo*. V *o* spočívá obsáhnutí. V *a* v *nascimur* se vyslovuje jistý děs, úlek, v *i* zase naprostá oddanost a v *u*, které je v jistém smyslu opakováním *o*, úplné spojení s fyzickým tělem a pozemským vědomím.

Ve druhém článku rosikruciánské průpovědi, jehož druhé slovo je nevýslovné, myslíme na to substanciální, s nímž se spojíme po smrti, post mortem. V Krista umíráme a získáváme tím úplné vědomí v duchovních světech, vědomí post mortem: *In Christo morimur*. Máme tu třikrát zesílené *i*. To znamená pojmoutí naší vlastní niternosti a vnoření se a splynutí s Kristem. Pak *o u*: úplné obsáhnutí, spojení se s Kristem.

Jestliže nám život ve fyzickém těle dopomáhá k pozemskému vědomí a umírání do substance Krista k vědomí post mortem, pak nám stále ještě chybí poznání našeho Já, sebevědomí. K tomu nám musí dopomoci vyslanec Krista, Duch svátý - *Per Spiritum Sanctum reviviscimus*. Tady převládají souhlásky: *p* znamená postavení někam, postavení proti sobě, s vzejití z lůna bohů. Když hláska *s* zazněla světovým prostorem, byla stvořena páteř člověka. Vlnění, vlnivost *s* je také znamením Lucifera, v jehož hadích kličkách se s zrcadlí. Daří-li se nám ho přemáhat, získáváme duchovní sílu, jež nám dává to pravé sebevědomí: *Per Spiritum Sanctum reviviscimus*.

* Jiná předloha jinak téhož znění obsahuje ještě závěrečnou větu: „Grál: kalich ovinutý pročištěnými hady.“ (Pozn. vyd. něm. orig.)

GA 266/III